

- забезпечує прозорість та відкритість фінансових операцій. Під час військового стану важливо мати прозору та відкриту систему фінансових операцій, що забезпечує ефективний контроль за використанням бюджетних коштів;

- податковий контроль допомагає у боротьбі з незаконним обігом коштів та уникненням фінансування неправомірних дій під час військових конфліктів;

- сприяє стабілізації економіки країни під час військових дій, допомагаючи уникнути фінансової нестабільності та забезпечити потрібні ресурси для ведення оборонних операцій.

Ці завдання спрямовані на покращення фінансового стану країни, забезпечення стабільності бюджетної системи та підтримку післявоєнного економічного розвитку.

Інформаційні джерела

1. Федчишин В. Застосування непрямих методів податкового контролю в Україні. URL:<https://ces.org.ua/policy-brief-indirect-methods-of-tax-control/>

2. Податковий кодекс України : Закон України: від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/275517>

3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану : Закон України від 30.06.2023 № 3219-IX URL: <https://tax.gov.ua>

ПІДХОДИ ДО ДЕФІНІЦІ ПРИНЦИПІВ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ

Синельник Д.В., здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **В.В. Макогон**
Державний біотехнологічний університет

Ефективне функціонування будь-якої держави та верховенство права безпосередньо залежить від дотримання низки теоретичних принципів та їх реалізації на практиці. Теоретичною основою такого податкового права є податкові принципи як основні положення, які є керівними ідеями, що відображають основні напрями податкової політики нашої держави. Слід зазначити, що на різних етапах соціально-економічного розвитку державотворення податкові принципи змінюються відповідно до цілей і функцій, покладених на податкову систему. Сьогодні проблема розвитку та уточнення принципів оподаткування опинилася в центрі уваги не тільки

науковців, а й практиків. Більше того, зі зростанням інтересу до непрямих податків особливого значення набуває аналіз принципів, які розкривають особливості, якості та сутність непрямих податків.

Загальновідомо, що непрямі податки, на відміну від прямих, мають низку особливостей та притаманних їм характеристик, які визначають їх особливе становище в національній податковій системі.

Безумовно, принципи податкового права, що містяться у статті 4 ПКУ, є загальними для всієї податкової системи, в тому числі і для системи непрямого оподаткування. Крім того, загальні положення щодо оподаткування відображені у спеціальних розділах ПКУ, а саме у розділі V "Податок на додану вартість", розділі VI "Акцизний податок" та розділі IX "Митні платежі" Митного кодексу України.

Вважаємо за доцільне наголосити на правовому принципі непрямого оподаткування. Принципи, викладені у статті 4.1 Податкового кодексу України, можна поділити на загальні принципи непрямого оподаткування та спеціальні принципи непрямого оподаткування.

До загальних принципів непрямого оподаткування в Україні належать загальність оподаткування, рівність усіх платників податків перед законом, недопущення будь-яких форм податкової дискримінації, невідворотність юридичної відповідальності у разі порушення норм податкового законодавства, норм законів чи інших нормативно-правових актів, виданих на підставі різних законів чи різних нормативно-правових актів або внаслідок їх невизначеності, презумпція правомірності рішення платника податків тощо.

Серед специфічних принципів непрямого оподаткування, які найкраще характеризують природу та особливості непрямого оподаткування в Україні, є фіскальна адекватність та податкова ефективність. Дійсно, непрямі податки, такі як ПДВ, акцизи та мито, є найбільш бюджетоутворюючими, а сума надходжень від їх сплати до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування.

Крім того, як уже зазначалося, непрямі податки є ефективним фіскальним інструментом регулювання економічних процесів у нашій країні та інструментом стимулювання підприємницької виробничої діяльності бізнес-організацій. Непрямі податки також можуть використовуватися як регулятор цінової політики. Це пов'язано з тим, що через рівень цін держава може здійснювати свій регулюючий вплив на реальні доходи споживачів. Уряд може стимулювати або стримувати споживчий попит, встановлюючи, змінюючи або скасовуючи ставки ПДВ. За допомогою ставок акцизного податку уряд може регулювати рівень споживання товарів, які є шкідливими для здоров'я населення, і

застосовувати пільгові ставки на предмети розкоші, за які споживачі можуть дозволити собі сплачувати ці податки. Держава також може впливати на імпортно-експортні операції через тарифи, стимулювати експорт та захищати вітчизняних виробників від конкуренції з боку імпорту.

Таким чином, в сучасних умовах непрямі податки повинні сприяти стимулюванню економічного розвитку країни, залученню інвестицій та створенню умов для розвитку приватного сектору, зменшенню податкового навантаження та сприяти стабільному наповненню дохідної частини державного бюджету України.

З огляду на вищевикладене, пропонується внести зміни до статті 4 ПКУ, якими доповнити існуючі принципи податкового права такими важливими та актуальними принципами, як принцип економічної спрямованості оподаткування та принцип стимулювання підприємницької виробничої та інвестиційної діяльності.

З огляду на вищезазначене, вважаємо, що поняття "принцип непрямого оподаткування" має бути кодифіковане шляхом внесення відповідних змін до ПКУ. Тому пропонуємо доповнити пункт 14.1 статті 14 ПКУ наступною редакцією: "Принцип непрямого оподаткування - це основний принцип та основна ідея податкового законодавства України щодо системи заходів по встановленню, зміні та скасуванню непрямих податків (ПДВ, акцизного збору та мита)".

Хоча думка А.О. Полянчика є цілком слушною, правові принципи оподаткування в Україні не мають яскраво вираженої прямої дії, їх недотримання практично не є податковим правопорушенням і, відповідно, відсутня актуальна судова практика застосування та тлумачення основних принципів оподаткування конституційними судами України. З огляду на це, Верховному Суду України, Вищому господарському суду України та Вищому адміністративному суду України було б доцільно впорядкувати практику застосування статті 4 Основного Закону України.

Слід зазначити, що принципи оподаткування, передбачені чинним законодавством, мають частково декларативний характер і ще не знайшли повного відображення в сучасному податковому законодавстві. Тому ці принципи можуть розглядатися як основний напрямок розвитку податкового законодавства і мають велике значення в контексті реформування та постійного вдосконалення чинного законодавства.

Інформаційні джерела

1. Атаманчук Н.І. Принципи непрямого оподаткування. Вісник НТУ "КПІ". Сер.: Політологія. Соціологія. Право. 2018. № 4. 81-85.

2. Гетманцев Д.О., Форсюк В.Л., Беліцький І.С. Теорія, принципи та історія податку. Правовий аспект: науково-практичний посібник. Київ, Юрінком Інтер, 2017. 496 с.

3. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14, № 15-16, № 17

4. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. Відомості Верховної Ради України від 09.11.2012. № 44-45, № 46-47, № 48.

5. Полянничко А.О. Принципи податкового права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2014. 20 с.

РОЛЬ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ УСПІШНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ

Скворцова А.О., здоб. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **В.В. Ярова**
Державний біотехнологічний університет

Воєнні обставини спричинили фінансову кризу практично всіх бізнес-структур в Україні.

Оцінка фінансових результатів відіграє важливу роль у керівному процесі, дозволяючи компаніям приймати обґрунтовані рішення щодо майбутнього розвитку бізнесу. Аналіз цих результатів може стати основою для змін у стратегії на ринку, виробничих процесах, асортименті продукції, постачальників, робіт та послуг і т. д. Успіх підприємства сьогодні залежить від надійного і ефективного формування фінансових результатів. Дослідження різних факторів, що впливають на ринкові тенденції, дозволяє здійснити аналіз і прийняти обґрунтовані рішення, які впливають на всю діяльність підприємства.

Аналіз фінансових результатів відіграє критичну роль у забезпеченні успішності підприємств у складних умовах війни в Україні, оскільки:

1) Стає ключовим інструментом для стратегічного планування підприємств в умовах війни. Військовий конфлікт може викликати значні зміни на ринку, і фірми повинні ретельно аналізувати свої фінансові показники для реагування на нові умови.

2) Допомогає визначити оптимальне використання наявних фінансових та матеріальних ресурсів з урахуванням обмежених ресурсів через військові дії.